

DENİZCİLİK VE DENİZ GÜVENLİĞİ FORUMU 2019

“Yeni Deniz Güvenliği
Ekosistemi ve Doğu Akdeniz”

DENİZCİLİK VE DENİZ GÜVENLİĞİ FORUMU 2019

VİZYON BELGESİ (TASLAK)

DENİZCİLİK VE DENİZ GÜVENLİĞİ FORUMU 2019

“Yeni Deniz Güvenliği Ekosistemi ve Doğu Akdeniz”

(11-12 Nisan 2019, Girne Amerikan Üniversitesi - Girne)

Modern dönemlerde büyük güçler arasındaki mücadelenin temel belirleyeni, “donanma gücü” varlığıdır. Zira donanma gücü; devletlerin deniz ulaştırma hatları güvenliğinin sağlanmasında kullanılan başat bir araçtır. Üretilen malların, ticaret yoluyla ülke zenginliğine katkı sağlaması için gemilerin güvenli rotalar üzerinden, güvenli limanlara ulaşması gerekmektedir, çünkü su yolu ile yolculuk ve ticaret her zaman için karadan daha güvenli, kolay ve ucuzdur. “Deniz kuvvetlerinin gerekliliği; kelimenin dar anlamıyla, barışçı bir deniz taşımacılığının varlığıyla başlayıp onunla biter” der ünlü Amiral Alfred T. MAHAN, “eğer ülkenin saldırgan eğilimleri yoksa diye” de ekler. Nitekim 21. yüzyılda devletler, sahip oldukları endüstrileri ayakta tutabilmek adına, artan dünya nüfusunun da etkisiyle, enerji kaynaklarına daha bağımlı hâle gelmişlerdir. İhtiyaç duyulan bu enerjinin ikame edilebilmesi için deniz diplerindeki hidrokarbon yataklarının kullanımının gitgide artması; denizlerden elde edilen zenginliğin, denizlerin stratejik öneminin ve dolayısıyla denizlerdeki rekabetin artmasına vesile olmuştur.

Küresel güç statükosunu belirleyen deniz hakimiyeti ve deniz gücü oluşturma hedefi bugün tüm revizyonist gelişmiş devletlerin ulusal stratejilerinin ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir. Tarih boyunca “deniz gücünün” okyanuslar, denizler ve boğazlar üzerindeki dağılımı, küresel statü mücadelesinin resmini ortaya koymaktadır. Ancak ünlü Amiral Alfred T. MAHAN, eserinde; deniz gücü olabilmeyi kale donanması olmaktan ayırmaktadır. “Denizde kuvvetli bir donanmaya sahip olmak, deniz gücü olmanın ön şartı değil ancak bir sonucudur” der. Deniz gücü olabilmek, devletin ve toplumun denizcileşmesine bağlıdır.

“Deniz ve Denizcileşme”; savunma, güvenlik, ekonomi, refah ve mutluluk boyutlarında Türkiye’nin bekası için oldukça önemli bir konumdur. Bir yarımada coğrafyasına, nadide nitelikler içeren ılımlı ve cömert denizlere, 200’e yakın liman ve iskeleye, 8.333 kilometrelik kıyı şeridine, önemli ulaştırma hatlarına sahip olan Türkiye Cumhuriyeti’nin; kuruluş periyodundan

DENİZCİLİK VE DENİZ GÜVENLİĞİ FORUMU 2019

bugüne, savunma ve güvenlik boyutunda ülke jeopolitiğinin ihtiyacını karşılayabilecek ve mevcut potansiyelini refaha dönüştürebilecek seviyede “denizcilik gücü” kapasitesi inşası konusunda yeterliliği tartışılmaktadır.

Deniz ticareti, tersanecilik ve gemi inşası, limancılık ve acente hizmetleri, deniz turizmi, balıkçılık, deniz dibi madenciliği ve yan sektörleri, deniz bilimleri gibi denizcilik gücünün temel alanlarında G20 üyesi Türkiye'nin henüz hak ettiği noktada olmadığı değerlendirilmektedir.

Deniz yetki alanları ile alakalı beka problemlerinin varlığına rağmen deniz hukuku alanında yetişmiş uzman sayısının azlığı, Deniz tarihinin layıkıyla bilinmemesi, alan üzerinde yeterince çalışılmaması gibi nedenlerle kısıtlı düzeyde artı değer elde edilmektedir.

Türkiye’de denizcilik gücüne yönelik farklı perspektif ve konularda dernek, vakıf ve sivil toplum kuruluşları faaliyet gösterse de; “denizcilik gücünü” analiz ederek denizcileşmeye katkıda bulunacak; kapasite üretenlere, girişimcilere/yatırımcılara ve karar vericilere bilimsel seçenekler sunabilecek; deniz jeopolitiği ile denizcilik gücünün tüm alanlarını bir arada değerlendirebilecek düşünce kuruluşlarına ve kurumlara ihtiyaç vardır.

“Mavi Vatan” olarak hitap edilen çevre denizlerimizdeki - ilan edilmiş ve edilmemiş - deniz yetki alanlarımızda, bilhassa Ege Denizi’nde, Çanakkale ve İstanbul Boğazları ile Kıbrıs Adası’ndaki hayati jeopolitik çıkarlarımızın KKTC ile birlikte Türk Milleti’ne, dost ve müttefiklere anlatılması ve durumsal farkındalık oluşturulmasında Denizcilik ve Deniz Güvenliği Forumu’nun bir misyon üstlenebileceği değerlendirilmiştir.

Denizcilik alanlarının tamamını kapsayacak şekilde (**donanmalar, deniz ticaret filoları, limanlar, tersaneler** [gemi inşa sanayii ve gemilerde geçerli mühendislik dallarının tamamı], **balıkçılık faaliyetleri, deniz dibi madenciliği** [metalürji, jeoloji, oşinografi, hidrografi ve sismoloji dâhil], **deniz turizmi, deniz hukuku, deniz eğitim-öğretim kurumları ve faaliyetleri, deniz çevreciliği, destekleyici sektörler** [arama-kurtarma, acentecilik, kılavuzluk hizmetleri, seyir-iletişim kolaylığı, gemi trafik hizmetleri, deniz meteorolojisi vb.], **denizcilik tarihi, denizcilik edebiyatı, kültürel ve sportif temalı faaliyetler** [su sporları, müzecilik vb.] **ve ulusal/uluslararası, askerî/sivil denizcilik kuruluşları ile yapılacak ortaklıklar** dâhil) bütünleştirici bir yaklaşım ve geniş bir tarih vizyonu ile değişen “deniz ve denizcilik” parametrelerini sağlıklı yönetme konusunda Türkiye’de ve işbirliği yapılacak ülkelerde “deniz ve denizcilik gücü” alanında kamusal bilinç oluşturulması, ilgili

DENİZCİLİK VE DENİZ GÜVENLİĞİ FORUMU 2019

çalışmaların küresel gelişmelerin gerektirdiği yeni boyutlara taşınması, Türkiye ve diğer ülkeler arasında **denizcilik temalı ağlar** oluşturulması yönünde akademik katkı sağlamak üzere **TASAM Millî Savunma ve Güvenlik Enstitüsü** tarafından bilimsel metotlara ve etiğe bağlı kalarak faaliyet gösterecek **Denizcilik ve Deniz Güvenliği Forumu** adlı kurumsal yapının oluşturulması amaçlanmaktadır.

Denizcilik ve Deniz Güvenliği Forumu 2019 etkinliğinde “**Yeni Deniz Güvenliği Ekosistemi ve Doğu Akdeniz**” başlıklı programın temel amacı; Türkiye’de Deniz Güvenliğini ve Denizcileşme sürecini kurumsallaştıran temel alanlarda hedef, politika ve strateji belirlenmesine ve böylelikle Türkiye’nin denizcileşmesine çok boyutlu stratejik katkılar sağlamaktır.

Kıbrıs Adası’nın Kuzey Kıyıları Türklerin elinde olmadığı sürece Anadolu Yarımadası’nın güvenliğinin ihtilafli bir konu hâline geleceği ulusal denizcilik camiamızca değerlendirilmektedir. Kıbrıs Adası’nda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin varlığı özellikle Türk bandıralı gemilerin Doğu Akdeniz’de emniyetle seyir ifa edebilmesi için son derece elzemdır.

Aksi bir durumda, Türkiye, Doğu Akdeniz’in deniz yatağında da, yani deniz yetki alanlarında da refah üretemez hâle gelecektir. Anadolu Yarımadası’nın Güney’den, yani Kıbrıs Adası üzerinden kuşatılmasını önlemek amacıyla Türkiye’nin Kuzey Kıbrıs ve Doğu Akdeniz’de bayrak göstermesi ve kapasite inşa etmesi kaçınılmaz olarak öngörülmektedir.

Bu bağlamda denizcilik gücünün diğer millî güç unsurları ile etkileşimini “**Kıbrıs ve Doğu Akdeniz**” bağlamında incelemek; “deniz güvenliği”, “deniz gücü”, “denizcilik stratejisi” konularında araştırmalar yapmak ve bu konularda politika, strateji ve doktrin üretmek; kültürel ve psiko-sosyal alanda denizciliğin tanıtılması ve yaygınlaştırılması için plan ve projeler geliştirmek, Forum’un temel akademik faaliyetleri dâhilindedir.

Bu çerçevede denizciliği ilgilendiren her alanda bölgesel, kıtasal ve küresel gelişmeleri takip ederek uluslararası ilişkiler, savunma, güvenlik, ekonomi, hukuk ve sosyo-kültürel politikalara yön verecek akademik telkinlerde bulunmak hedeflenmektedir.

DENİZCİLİK VE DENİZ GÜVENLİĞİ FORUMU 2019

Ana Tema

Yeni Deniz Güvenliği Ekosistemi ve Doğu Akdeniz

Alt Temalar

Yeni Denizcilik ve Deniz Güvenliği Ekosistemi

Türkiye Denizcilik Ekosisteminin Geleceği ve Vizyon

Türk Deniz Kuvvetlerinin Yapılanması ve Kuvvet Dağılımı/Kuvvet Odaklanması

Yunanistan'ın Ege'deki Askerî Faaliyetleri ve Adaların Güvenliği

Münhasır Ekonomik Bölge Tartışmaları ve Deniz Hukuku İhlalleri

Deniz Güvenliğinde Çevreci Politikaların Yeri ve Önemi

Türk Deniz Ticaretinin Geldiği Son Durum ve Sektörel Analizler

MİLGEM ve Deniz Güvenliğine Yönelik Savunma Sanayii Çalışmaları

Türkiye'nin Gemi İnşa Yetenekleri ve Tersanecilik

Türkiye Limanlarının Hinterlandı ve Büyüme Planları

Deniz Turizminin Ülke Ekonomisindeki Yeri ve Önemi

Kerç Boğazı Krizi Sonrası Karadeniz'in Güvenliği

Kardak Krizi Sonrası Ege Denizi Güvenliği ve Agresif Söylemler

Türkiye'nin Egemenlik Alanlarındaki "Oldu-Bittiler"

Doğu Akdeniz'de Enerji Arzı Güvenliği ve Rekabetin Yeni Ekosistemi

Türkiye'nin Derin Deniz Sondaj Yetenekleri

Kıbrıs'ta Bir Türk Deniz Üssü İnşası Tartışmaları